

22677

ICONOGRAFIA II

Professor : Marià Carbonell

ICONOGRAFIA II

Prof. M. Carbonell

1. Historiografia. Origen i tradicions: la "iconografia" francesa, la "icologia" alemanya i anglosaxona. La inflació d'estudis iconogràfics: problemes terminològics i metodològics. Interpretació dels símbols visuals: nocions bàsiques.
2. Iconografia de la pintura d'època moderna. Estat de la qüestió. Fonts i bibliografia.
3. Temes marians. Fonts literàries. Imatges devocionals: Verge amb el Nen, cultes particulars, Immaculada, família de la Verge, Sagrada conversa. Escenes narratives: la vida de la Verge.
4. Iconografia cristològica. Imatges de la divinitat. Fonts literàries. Teologia "humanista" i representació cristològica. Escenes narratives: la vida de Crist.
5. Altres temes religiosos: Antic i Nou Testaments. Cicles pictòrics (la Capella Sixtina, la Capella de S. Brizio a Orvieto). Estabilitat i canvis en la devoció als sants: iconografia del Renaixement i del Barroc. La incidència de la Contrareforma.
6. Iconografia profana i semi-profana. Cicles i temes del Renaixement italià. Mitologia clàssica i alegoria (Botticelli, Piero di Cosimo, Mantegna, Giorgione). *Studiolo* (Federico da Montefeltro, Isabella d'Este). Pintura d'història: de la representació a l'alegoria política (*Camera Picta*, *Palazzo Vecchio*). Cicles decoratius del Palau Vaticà (Apartament Borja, *Stanze*).
7. Evolució de la iconografia profana. Astrologia (Palau Schifanoia, La Farnesina). Iconografia hermètica: jeroglífics, divises i emblemes, màgia i alquímia. El retrat allegòric (*El matrimoni Arnolfini* de J. van Eyck, *Els ambaixadors* de Holbein, *Las Meninas* de Velázquez). La natura morta.

BIBLIOGRAFIA BASICA

- Alpers, S. *El arte de describir. El arte holandés en el siglo XVII*, Madrid, 1987 (1983)
- Assemissen, H.U. *Vermeer. L'atelier du peintre ou l'image d'un métier*, París, 1989
- Baxandall, M. *Pintura y vida cotidiana en el Renacimiento*, Barcelona, 1978 (1972)
- Baxandall, M. *Modelos de intención. Sobre la explicación histórica de los cuadros*, Madrid, 1989 (1985)
- Bertozzi, M. *La tiranía degli astri. Aby Warburg e l'astrologia di Palazzo Schifanoia*, Bolonia, 1985
- Böhme, H. *Dürer. Melencolia I dans le dédale des interprétations*, París, 1990
- Brown, J. *Imágenes e ideas en la pintura española del siglo XVII*, Madrid, 1980
- Burke, P. *El Renacimiento italiano*, Madrid, 1993 (1986)
- Calabrese, O. *Cómo se lee una obra de arte*, Madrid, 1993
- Chastel, A. *Arte y Humanismo en época de Lorenzo el Magnífico*, Madrid, 1982 (1959)
- Chastel, A. *Fables, Formes et Figures*, 2 vol., París, 1978
- Esteban Lorente, J.F. *Tratado de iconografía*, Madrid, 1990
- Fagiolo, M. *Il Parmigianino. Un saggio sull'ermetismo del '500*, Roma, 1970
- Ferrando, J. *Iconografía de los santos*, Barcelona, 1950
- Freedberg, D. *El poder de las imágenes*, Madrid, 1992 (1989)
- Gállego, J. *Visión y símbolos en la pintura española del Siglo de Oro*, Madrid, 1991 (1968)
- Ginzburg, C. *Pesquisa sobre Piero*, Barcelona, 1984 (1981)

- Gombrich, E.H. *Aby Warburg. Una biografia intelectual*, Madrid, 1992 (1970)
- Gombrich, E.H. *Imágenes simbólicas*, Madrid, 1983 (1972)
- Gombrich, E.H. *El legado de Apéles*, Madrid, 1982 (1976)
- Gombrich, E.H. *Norma y Forma*, Madrid, 1984 (1966)
- Gombrich, E.H. *Tributos. Versión cultural de nuestras tradiciones*, Mèxic, 1991 (1984)
- Gordon, D.J. *L'immagine e la parola. Cultura e simboli del-Rinascimento*, Milà, 1987 (Berkeley-Londres, 1975)
- Klibansky, R; Panofsky, E; Saxl, F. *Saturno y la melancolía*, Madrid, 1991 (1964)
- Knipping, J.B. *Iconography of the Counter-Reformation in the Netherlands. Heaven and Earth*, 2 vol., Leiden, 1974 (1939)
- Kovachevski, C. *The Madonna in Western Art*, Londres, 1991
- Lenep, J. van *Arte y alquimia*, Madrid, 1978 (1966)
- Loire, S; Brejon, A. *Caravage. La mort de la Vierge, une Madone sans dignité*, Paris, 1990
- Mâle, E. *El Barroco. El arte religioso del siglo XVII*, Madrid, 1985 (1932)
- Mâle, E. *L'Art religieux de la fin du XVI siècle, du XVII siècle et du XVIII siècle. Étude sur l'iconographie après le Concile de Trente*, Paris, 1951 (1932)
- Mâle, E. *L'Art religieux de la fin du Moyen Age en France*, Paris, 1969 (1908)
- Marle, R. van *Iconographie de l'art profane au Moyen Age et à la Renaissance et la décorations des demeures*, L'Haia, 1931 (ed. angl. N. York, 1971)
- Massing, J.M. *La calomnie d'Apelle et son iconographie*, Estrasburg, 1990
- Meltzoff, S. *Botticelli, Signorelli and Savonarola. Theologia, Poetica and Painting from Boccaccio to Poliziano*, Florència, 1987
- Morales, J.R. *Estilo, pintura y palabra*, Madrid, 1994

- Panofsky, E. *El significado en las artes visuales*, Madrid, 1979 (1955)
- Panofsky, E. *Estudios sobre iconología*, Madrid, 1972 (1939)
- Panofsky, E. *La caja de Pandora*, Barcelona, 1975 (1956)
- Panofsky, E. *Problems on Titian: mostly iconographic*, N. York, 1969
- Panofsky, E. *Renacimiento y renacimientos en el arte occidental*, Madrid, 1975 (1957)
- Panofsky, E. *The Iconography of Correggio's Camera di S. Paolo*, Londres, 1961
- Pigler, A. *Barockthemen*, 3 vol., Budapest, 1974 (1956)
- Praz, M. *Studies in Seventeenth Century Imagery*, Roma, 1964 (ed. cast.)
- Réau, L. *Iconographie de l'art chrétien*, París, 1955-1958
- Saxl, F. *La fede astrologica di Agostino Chigi: interpretazione dei dipinti di Radassare Peruzzi nella Sala di Galatea della Farnesina*, Roma, 1934
- Saxl, F. *Lectures*, 2 vol., Londres, 1957
- Schneider, N. *Naturaleza muerta. Apariencia real y sentido alegórico de las cosas. La naturaleza muerta en la edad moderna temprana*, Colonia, 1992
- Sebastián, S. *Contrarreforma y Barroco*, Madrid, 1985 (1981)
- Settis, S. *La "Tempesta" interpretada*, Madrid, 1990 (1978)
- Seznec, J. *Los dioses de la Antigüedad en la Edad Media y en el Renacimiento*, Madrid, 1983 (1940)
- Signorini, R. *Opus hoc tenue. La Camera dipinta di Andrea Mantegna*, Mantua, 1985
- Steinberg, L. *The Sexuality of Christ in Renaissance Art and in Modern Oblivion*, 1983 (ed. cast.)
- Trens, M. *María. Iconografía de la Virgen en el arte español*, Madrid, 1947
- Venturi, A. *La Madonna*, Milà, 1900

Verheyen, E. *The Paintings in the Studiolo of Isabella d'Este at Mantua*, N. York, 1971

Warburg, A. *La Rinascita del paganesimo antico*, Florència, 1966 (1932)

Wind, E. *La elocuencia de los símbolos*, Madrid, 1993 (1983)

Wind, E. *Misterios paganos del Renacimiento*, Barcelona, 1972 (1958)

Wittkower, R: *Allegory and the Migrations of Symbols*, Londres, 1977

Yates, F. *Astraea*, Londres, 1975